T004 A HÀM IV 209-Kinh Bệ Ma Na Tu-Phẩm Bô Đa Lợi

Đại Tạng Kinh (Linh Sơn Pháp Bảo)

209. KINH BEÄ-MA-NA-TU1

Toâi nghe nhö vaày: Moät thôøi Phaät du hoùa taïi nöôùc Xaù-veä, trong röøng Thaéng, vöôøn Caáp coâ ñoäc. Baáy giôø Dò hoïc Beä-ma-na-tu2, sau giôø ngoï, thung dung ñeán choã Phaät, chaøo hoûi xong, hoûi raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, saéc naøy hôn, saéc naøy hôn. Naøy Cuø-ñaøm, saéc naøy hôn3.” Theá Toân hoûi: “Naøy Ca-chieân4, ñoù laø nhöõng saéc naøo?” Dò hoïc Beä-ma-na-tu ñaùp: “Baïch Cuø-ñaøm, neáu saéc naøo khoâng coù saéc khaùc toái thöôïng, toái dieäu, toái thaéng hôn, Cuø-ñaøm, saéc ñoù laø toái thöôïng, saéc ñoù laø toái thaéng.” Theá Toân baûo: “Ca-chieân, cuõng nhö coù ngöôøi noùi nhö vaày, ‘Neáu trong nöôùc coù ngöôøi con gaùi raát ñeïp, ta muoán ñöôïc ngöôøi con gaùi ñoù’. Neáu coù ngöôøi hoûi ngöôøi ñoù nhö vaày, ‘OÂng bieát trong nöôùc coù ngöôøi con gaùi raát ñeïp, nhöng coù bieát teân gì, hoï gì, sanh soáng nhö theá naøo? Laø cao hay thaáp, thoâ hay teá, traéng hay ñen, hoaëc khoâng traéng khoâng ñen, laø con gaùi Saùt-ñeá-lôïi, con gaùi Phaïm chí, Cö só, hay ngöôøi thôï, ôû phöông Ñoâng, phöông Taây, phöông Nam phöông Baéc?’ Ngöôøi ñoù ñaùp, ‘Toâi khoâng bieát’. Ngöôøi kia laïi hoûi, ‘OÂng khoâng bieát, khoâng thaáy trong nöôùc coù ngöôøi con gaùi raát ñeïp, teân hoï nhö vaäy, sanh soáng nhö vaäy, daøi, ngaén, thoâ, teá, traéng, ñen, khoâng traéng khoâng ñen, con gaùi Saùt- lôïi, con gaùi Phaïm chí, Cö só, hay ngöôøi thôï, ôû phöông Ñoâng, phöông Taây, phöông Nam hay phöông Baéc, maø laïi noùi nhö vaày, ‘Ta muoán ñöôïc ngöôøi con gaùi ñoù ñöôïc ö’?’ “Cuõng vaäy, Ca-chieân, oâng noùi nhö vaày, ‘Saéc kia laø vi dieäu, toái vi dieäu; saéc kia laø toái thaéng; saéc kia laø toái thöôïng’. Nhöng khi hoûi saéc ñoù thì oâng laïi khoâng bieát.” Dò hoïc Beä-ma-na-tu thöa: “Baïch Cuø-ñaøm, cuõng nhö tinh vaøng töû ma laø thöù cöïc dieäu, ngöôøi thôï vaøng kheùo maøi duõa, söûa sang khieán cho trong suoát, nhôø duøng taám luïa traéng ñem giöõa naéng, saéc cuûa noù cöïc dieäu, aùnh saùng chieáu saùng laáp laùnh. Cuõng vaäy, baïch Cuø-ñaøm, toâi noùi ‘Saéc kia laø vi dieäu, toái vi dieäu; saéc kia laø toái thaéng; saéc kia laø toái thöôïng’. Theá Toân baûo:

1. Töông ñöông Paøli: M.80. Vekhannassa-suttaö. Bieät dòch No.90 Phaät Thuyeát Beä-ma-tuùc kinh, Löu Toáng, Caàu-na-baït-ñaø-la dòch. 2. Beä-ma-na-tu Ñ#[1]& No.90 Beä-ma-tuùc. Paøli: Vekhanassa paribbaøjaka, thaày cuûa Sakuludaøyi. Sau khi Sakuludaøyi bò khuaát phuïc bôûi Phaät (xem kinh 208 treân) oâng thaân haønh ñeán tìm hieåu söï thaät. 3. Toái saéc; No.90: Hình saéc cöïc voâ thöôïng dieäu. Paøli: paramo vaòòo, “maøu saéc laø treân heát”. Coù leõ chuû tröông phaân bieät saéc toäc. Xem cht.5, kinh 208 treân. 4. Ca-chieân ^[32]& Paøli: Kaccana, hoï cuûa Vekhanassa.

“Ca-chieân, nay Ta hoûi oâng, tuøy theo choã hieåu bieát maø ñaùp. YÙ oâng nghó sao? Vaøng roøng töû ma nhôø duøng luïa traéng, ñeå giöõa naéng maø saéc cuûa noù cöïc dieäu chieáu saùng laáp laùnh, vaø aùnh saùng con ñom ñoùm trong ñeâm toái chieáu saùng laáp laùnh, trong hai aùnh saùng ñoù, caùi naøo toái thöôïïng, toái thaéng?” Dò

hoïc Beä-ma-na-tu ñaùp raèng: “Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng con ñom ñoùm ñoái vôùi aùnh saùng cuûa vaøng roøng töû ma thì aùnh saùng ñom ñoùm toái thöôïng, toái thaéng.” Theá Toân hoûi: “Ca-chieân, yù oâng nghó sao? AÙnh saùng ñeøn daàu trong ñeâm toái vaø aùnh löûa ñoáng caây lôùn trong ñeâm toái, trong hai aùnh saùng aáy, caùi naøo saùng hôn?” Dò hoïc Beä-ma-na-tu ñaùp: “Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng löûa ñoáng caây lôùn trong ñeâm toái ñoái vôùi aùnh saùng ñeøn daàu thì aùnh saùng löûa ñoáng caây lôùn saùng hôn.” Theá Toân hoûi: “Ca-chieân, yù oâng nghó theá naøo? AÙnh saùng chieáu cuûa löûa ñoáng caây lôùn trong ñeâm toái vaø aùnh saùng chieáu cuûa sao Thaùi baïch vaøo buoåi saùng trôøi khoâng u aùm, aùnh saùng naøo saùng hôn?” Dò hoïc Beä-ma-na-tu ñaùp: “Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng cuûa sao Thaùi baïch ñoái vôùi aùnh saùng löûa ñoáng caây lôùn, thì aùnh saùng sao Thaùi baïch saùng hôn.” Theá Toân hoûi: “Ca-chieân, yù oâng nghó sao? AÙnh saùng chieáu toûa cuûa sao Thaùi baïch vaøo buoåi saùng trôøi khoâng u aùm vaø aùnh saùng chieáu toûa cuûa maët traêng nöûa ñeâm trôøi khoâng u aùm, trong hai aùnh saùng aáy, caùi naøo saùng hôn?” Dò hoïc Beä-ma-na-tu ñaùp: “Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng cuûa maët traêng ñoái vôùi aùnh saùng cuûa sao Thaùi baïch thì aùnh saùng cuûa maët traêng saùng hôn.” Theá Toân hoûi: “Ca-chieân, yù oâng nghó sao? AÙnh saùng chieáu toûa cuûa maët traêng vaøo nöûa ñeâm trôøi khoâng u aùm vaø aùnh saùng chieáu toûa maët trôøi vaøo muøa thu ñöùng ngay giöõa baàu trôøi trong suoát khoâng u aùm, trong hai aùnh saùng ñoù caùi naøo saùng hôn?” Dò hoïc Beä-ma-na-tu ñaùp: “Baïch Cuø-ñaøm, aùnh saùng cuûa maët trôøi, so vôùi aùnh saùng cuûa maët traêng thì aùnh saùng maët trôøi saùng hôn.” Theá Toân baûo raèng: “Ca-chieân, coù raát nhieàu chö Thieân, nay aùnh saùng cuûa maët trôøi vaø aùnh saùng cuûa maët traêng naøy tuy coù ñaïi nhö yù tuùc, coù ñaïi oai ñöùc, coù ñaïi phöôùc höïu, coù ñaïi oai thaàn, nhöng aùnh saùng ñoù cuõng khoâng baèng aùnh saùng cuûa chö Thieân. Ta ngaøy xöa ñaõ töøng cuøng chö Thieân tuï taäp luaän söï. Nhöõng ñieàu Ta noùi ñeàu vöøa yù chö Thieân aáy, nhöng Ta khoâng noùi, ‘Saéc vöôït quaù saéc, saéc ñoù toái thaéng, saéc ñoù toái thöôïng.” Naøy Ca-chieân, coøn oâng, vôùi löûa ñoùm, löûa saâu, saéc raát teä xaáu maø noùi ‘Saéc kia laø vi dieäu, toái vi dieäu; saéc kia laø toái thaéng; saéc kia laø toái thöôïng’. Vaø khi ñöôïc hoûi laïi noùi khoâng bieát.” Ngay luùc ñoù dò hoïc Beä-ma-na-tu bò Theá Toân quôû traùch tröôùc maët trong loøng buoàn baõ, cuùi ñaàu im laëng, khoâng coøn lôøi naøo bieän baïch.

Sau khi Theá Toân quôû traùch, muoán khieán oâng ta hoan hyû neân baûo: “Naøy Ca-chieân, coù naêm coâng ñöùc cuûa duïc5, khaû hyû, khaû aùi, khaû nieäm, khaû aùi, coù laïc töông öng vôùi duïc6. Maét nhaän bieát saéc, tai bieát tieáng, muõi bieát höông vò, löôõi bieát muøi, vaø thaân bieát caûm xuùc. Naøy Ca-chieân, saéc hoaëc coù aùi, hoaëc khoâng aùi. Neáu coù moät ngöôøi ñoái vôùi saéc naøy maø khaû yù, xöùng yù, thích yù, thoûa yù, maõn nguyeän yù, ngöôøi aáy ñoái vôùi saéc khaùc duø toái thöôïng, toái thaéng vaãn khoâng ham muoán, khoâng tö duy, khoâng nguyeän caàu. Ngöôøi ñoù cho saéc naøy laø toái thaéng toái thöôïng. Naøy Ca-chieân, thanh, höông, vò, xuùc cuõng laïi nhö vaäy. Naøy Ca-chieân, xuùc hoaëc coù aùi, hoaëc khoâng aùi. Neáu coù moät ngöôøi ñoái vôùi xuùc naøy maø khaû yù, xöùng yù, thích yù, thoûa yù,

maõn nguyeän yù, ngöôøi ñoù ñoái vôùi nhöõng xuùc khaùc, duø toái thöôïng, toái thaéng vaãn khoâng ham muoán, khoâng tö duy, khoâng nguyeän, khoâng caàn. Ngöôøi ñoù cho xuùc naøy laø toái thöôïng, toái thaéng vaäy. Baáy giôø Dò hoïc Beä-ma-na-tu chaép tay höôùng veà Phaät baïch raèng: “Baïch Cuø-ñaøm! Thaät kyø dieäu thay! Thaät hy höõu thay. Sa-moân Cuø-ñaøm vì toâi maø duøng voâ löôïng phöông tieän noùi, ‘Duïc laïc, duïc laïc ñeä nhaát’7. Baïch Cuø-ñaøm, cuõng nhö do löûa coû maø ñoát löûa caây, do löûa caây maø ñoát löûa coû. Cuõng vaäy, Sa-moân Cuø-ñaøm vì toâi maø duøng voâ löôïng phöông tieän, noùi: ‘Duïc laïc, duïc laïc ñeä nhaát’. Theá Toân baûo: “Thoâi! Thoâi! Naøy Ca-chieân, oâng laø ngöôøi vì luoân luoân coù sôû kieán dò bieät, nhaãn thoï dò bieät, sôû thích dò bieät, yù duïc dò bieät, yù höôùng dò bieät8, cho neân khoâng thaáu trieät yù nghóa nhöõng ñieàu Ta noùi. “Naøy Ca-chieân, ñeä töû Ta ñaàu hoâm vaø cuoái ñeâm thöôøng khoâng naèm nguû, maø chaùnh ñònh, chaùnh yù, tu taäp ñaïo phaåm, bieát nhö thaät ‘Söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh nöõa’. Nhöõng ngöôøi aáy môùi thaáu trieät nhöõng ñieàu Ta noùi.” Ngay luùc ñoù dò hoïc Beä-ma-na-tu noåi giaän ñoái vôùi Phaät, noåi ghen gheùt, khoâng vöøa yù, muoán vu baùng Theá Toân, muoán haï nhuïc Theá Toân, vaø oâng vu baùng Theá Toân nhö vaày, haï nhuïc Theá Toân nhö vaày: “Cuø-ñaøm, coù Sa-moân, Phaïm chí, khoâng bieát bieân teá ñôøi tröôùc, khoâng bieát bieân teá ñôøi sau, khoâng bieát sanh töû voâ cuøng maø töï cho laø chöùng ñaéc Cöùu caùnh trí, bieát nhö thaät raèng ‘Söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh nöõa’. Cuø-ñaøm, toâi nghó nhö vaày, ‘Vì sao Sa-moân, Phaïm chí naøy khoâng bieát bieân teá ñôøi tröôùc, khoâng bieát bieân teá ñôøi sau, khoâng bieát sanh töû voâ cuøng maø töï cho laø chöùng ñaéc Cöùu caùnh trí, bieát nhö thaät ‘Söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh nöõa’?” Luùc ñoù Theá Toân lieàn nghó raèng: “Dò hoïc Beä-ma-na-tu noåi giaän ñoái vôùi Ta, noåi ghen gheùt, khoâng vöøa yù, muoán vu

5. Nguõ duïc coâng ñöùc ß?Z& No.90: nguõ taùnh duïc. Paøli: Paóca-kaømagunaø, naêm phaåm chaát hay yeáu toá cuûa duïc voïng, chöù khoâng phaûi phaåm chaát cuûa naêm thöù duïc voïng. 6. No.90: Caän daâm, nhieãm tröôùc. Paøli: Kaømuøpasamhitaø rajanivaø. 7. Duïc laïc, duïc laïc ñeä nhaát ß¸ ß¸¦#& Paøli: kaømehi kaømasukham; kaømasukhaø kaømaggasukham tattha aggam akkhayaøti, “do bôûi caùc duïc maø coù laïc; töø laïc do duïc aáy laïc duïc toái thöôïng aáy ñöôïc noùi laø toái thöôïng”. 8. Dò kieán dò nhaãn dò laïc dò duïc dò yù ¶¸ßç1& Paøli: aóóadiææhena aóóakhantikena aóóarucikena aóóatrayogena aóóatraøcariyakena, quan ñieåm dò bieät, tin töôûng dò bieät, sôû thích dò bieät, sôû haønh dò bieät, toâng sö dò bieät.

baùng Ta, muoán haï nhuïc Ta, vaø vu baùng Ta nhö vaäy, haï nhuïc Ta nhö vaäy maø noùi vôùi Ta nhö vaày, ‘Cuø-ñaøm, coù Sa-moân, Phaïm chí, khoâng bieát bieân teá ñôøi tröôùc, khoâng bieát bieân teá ñôøi sau, khoâng bieát sanh töû voâ cuøng maø töï cho laø chöùng ñaéc Cöùu caùnh trí, bieát nhö thaät raèng ‘Söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh nöõa’.

Cuø-ñaøm, toâi nghó nhö vaày, ‘Vì sao Sa-moân, Phaïm chí naøy khoâng bieát bieân teá ñôøi tröôùc, khoâng bieát bieân teá ñôøi sau, khoâng bieát sanh töû voâ cuøng maø töï cho laø chöùng ñaéc Cöùu caùnh trí, bieát nhö thaät ‘Söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh nöõa’?’.” “Theá Toân bieát roài baûo raèng: “Naøy Ca-chieân, neáu coù Sa-moân, Phaïm chí naøy khoâng bieát bieân teá ñôøi tröôùc, khoâng bieát bieân teá ñôøi sau, khoâng bieát sanh töû voâ cuøng maø töï cho laø chöùng ñaéc Cöùu caùnh trí, bieát nhö thaät ‘Söï sanh ñaõ döùt, phaïm haïnh ñaõ vöõng, vieäc caàn laøm ñaõ laøm xong, khoâng coøn taùi sanh nöõa’; thì ngöôøi ñoù phaûi noùi nhö vaày, ‘Haõy gaùc qua bieân teá ñôøi tröôùc, haõy gaùc qua bieân teá ñôøi sau’. Nhöng naøy Ca-chieân, Ta cuõng noùi nhö vaày, ‘Haõy gaùc qua bieân teá ñôøi tröôùc, haõy gaùc qua bieân teá ñôøi sau’. Giaû söû khoâng nhôù moät ñôøi. Khi ñeä töû Tyø-kheo cuûa Ta ñeán, khoâng nònh hoùt, khoâng löøa gaït, maø thaúng thaén thì Ta giaùo hoùa hoï. Neáu cöù theo söï giaùo hoùa cuûa Ta maø thöïc haønh ñuùng nhö vaäy thì nhaát ñònh bieát ñöôïc Chaùnh phaùp. “Naøy Ca-chieân, cuõng nhö moät ñöùa treû nhoû thaân coøn yeáu, naèm ngöûa. Cha meï noù buoäc tay chaân noù laïi. Ñöùa beù ñoù sau lôùn leân, caùc caên thaønh töïu, cha meï laïi côûi troùi tay chaân cho noù ra. Noù chæ nhôù khi ñöôïc côûi troùi, chôù khoâng nhôù khi bò troùi. “Cuõng vaäy, naøy Ca-chieân, Ta noùi nhö vaày, ‘Haõy gaùc laïi bieân teá ñôøi tröôùc, haõy gaùc laïi bieân teá ñôøi sau’. Giaû söû khoâng nhôù moät ñôøi. Khi ñeä töû Tyø-kheo Ta ñeán, khoâng nònh hoùt, khoâng löøa doái, maø thaúng thaén thì Ta giaùo hoùa hoï. Neáu cöù theo söï giaùo hoùa cuûa Ta maø thöïc haønh ñuùng nhö vaäy thì nhaát ñònh bieát ñöôïc Chaùnh phaùp. “Naøy Ca-chieân, cuõng nhö do daàu, do tim, maø ñoát ñeøn, khoâng coù ngöôøi theâm daàu, khoâng coù ngöôøi ñoåi tim, daàu tröôùc ñaõ heát, sau laïi khoâng roùt theâm thì khoâng theå coøn maø choùng töï taét vaäy. “Cuõng vaäy, naøy Ca-chieân, Ta noùi nhö vaày, ‘Haõy gaùc laïi bieân teá ñôøi tröôùc, haõy gaùc laïi bieân teá ñôøi sau’. Giaû söû khoâng nhôù moät ñôøi. Khi ñeä töû cuûa Ta ñeán, khoâng nònh hoùt, khoâng löøa doái maø thaúng thaén thì Ta giaùo hoùa hoï. Neáu cöù theo söï giaùo hoùa cuûa Ta maø thöïc haønh ñuùng nhö vaäy thì nhaát ñònh bieát ñöôïc Chaùnh phaùp. “Naøy Ca-chieân, cuõng nhö coù möôøi ñoáng caây, hoaëc hai möôi, ba möôi, boán möôi, naêm möôi hay saùu möôi ñoáng caây, duøng löûa maø ñoát, taát caû ñeàu buøng chaùy, beøn thaáy ngoïn löûa. Ñoáng löûa aáy neáu khoâng coù ngöôøi theâm coû caây hoaëc ñoå theâm voû traáu vaøo cuûi tröôùc ñaõ heát, sau khoâng theâm nöõa, thì khoâng theå coøn maø choùng töï taét vaäy. “Cuõng vaäy, naøy Ca-chieân, Ta noùi nhö vaày, ‘Haõy gaùc laïi bieân teá ñôøi tröôùc, haõy gaùc laïi bieân teá ñôøi sau’. Giaû söû khoâng nhôù moät ñôøi. Khi ñeä töû cuûa Ta ñeán, khoâng nònh hoùt, khoâng löøa doái maø thaúng thaén thì Ta giaùo hoùa hoï. Neáu cöù theo söï giaùo hoùa cuûa Ta maø thöïc haønh ñuùng nhö vaäy thì nhaát ñònh bieát ñöôïc Chaùnh phaùp.” Khi thuyeát phaùp naøy Dò hoïc Beä-ma-na-tu xa lìa traàn caáu, phaùp nhaõn cuûa caùc phaùp phaùt sanh. Luùc ñoù, Dò hoïc Beä-ma-na-tu thaáy phaùp, chöùng phaùp, giaùc ngoä baïch tònh phaùp, khoâng coøn thaáy ai hôn, laïi khoâng do keû khaùc maø ñoä nghi, ñoaïn hoaëc, khoâng coøn do döï, ñaõ an truù quaû chöùng ñoái vôùi phaùp cuûa

Theá Toân, chöùng ñöôïc voâ sôû uùy, cuùi ñaàu saùt chaân Phaät maø thöa raèng: “Baïch Theá Toân, con xin ñöôïc theo Phaät xuaát gia hoïc ñaïo, thoï giôùi cuï tuùc, ñöôïc laøm

Tyø-kheo, thöïc haønh phaïm haïnh.” Theá Toân daïy: “Thieän lai Tyø-kheo, haõy haønh phaïm haïnh! Dò hoïc ñöôïc theo Phaät xuaát gia hoïc ñaïo, thoï cuï tuùc giôùi, ñöôïc laøm Tyø-kheo, thöïc haønh phaïm haïnh. Toân giaû Beä-ma-na-tu xuaát gia hoïc ñaïo, thoï giôùi cuï tuùc roài, bieát phaùp, thaáy phaùp, cho ñeán chöùng ñöôïc quaû vò A-la-haùn. Phaät thuyeát nhö vaäy. Toân giaû Beä-ma-na-tu vaø caùc Tyø-kheo sau khi nghe Phaät thuyeát, hoan hyû phuïng haønh.

Nguồn: Giảng Sư (giangsu.io.vn) — văn bản trích từ kho sách cổ và kinh điển.